GIRONA NOTICIES.COM + Periodisme

L’Esculapi torna a Empúries després de gairebé 100 anys.

Cultura | 15/03/2008 | 09:06

Tresserras ha destacat que amb el retorn de l’escultura restaurada es dóna compliment a una vella reivindicació històrica.

El conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Joan Manuel Tresserras, ha inaugurat avui els actes commemoratius del centenari de l’inici de les excavacions arqueològiques a Empúries. Un dels actes centrals del centenari és el retorn de l’Esculapi a Empúries, on va ser trobat l’any 1909. L’Esculapi, el déu grec de la medicina, s’exposarà a partir d’avui a una nova sala al Museu d’Empúries.

Durant la inauguració, el conseller Tresserras ha destacat que “avui és un dia molt important per Empúries ja que amb el retorn de l’Esculapi a casa es dóna compliment a una vella reivindicació històrica” i ha explicat que “des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació voldríem aprofitar la commemoració del centenari per tornar a situar Empúries en un dels centres culturals de referència de Catalunya i d’Europa”. En aquest sentit, ha instat a que “la gent s’animi a venir a Empúries i conegui que aquest és un país d’una llarga tradició que es remunta a l’antiguitat”.

Tresserras també ha dit que “fa cent anys es va iniciar un projecte d’una gran ambició cultural i nacional; aquest és un país que té un gran passat, però sobretot un immens futur”. “Els noucentistes somiaven un país modern, progressista i cosmopolita. Nosaltres també el somiem. Prenent com a punt de partida la seva actitud i la seva audàcia, ara tenim l’oportunitat de construir i repensar un país nou a partir d’aquesta llarga tradició”, a conclòs.

A l’acte també hi ha assistit l’alcalde de l’Escala, Estanis Puig; el secretari de Cultura de la Generalitat, Eduard Voltas; la vicepresidenta de la diputació de Girona, M. Teresa Ferrés; el vicepresident primer de la diputació de Barcelona, Bartomeu Muñoz; el delegat del Govern a Girona, Xavier Martinoy; el director General del Patrimoni Cultural, Josep M. Carreté; el director del Museu d’Arqueologia de Catalunya (MAC), Pere Izquierdo; el director de la seu a Girona del MAC, Xavier Aquilué, i el director dels Serveis Territorials de Cultura i Mitjans de Comunicació a Girona, Miquel Sitjar, entre d’altres.

Durant l’acte inaugural, el grup Col·lectiu Ololygué ha escenificat a l’espai de l’Àgora l’espectacle Restitutio (o ???????? en grec), en el qual s’evocarà les cerimònies que es feien en època antiga quan es traslladava l’estàtua d’un déu i s’instal·lava en un nou lloc de culte.

La representació, que ha comptat amb la col·laboració de l’Institut del Teatre, ha estat ideada pel director escènic Iban Beltrán, a partir d’un guió teòric elaborat per Jesús Carruesco, membre de l’Institut Català d’Arqueologia Clàssica, considerat un expert en religió grega antiga. Hi participaran vuit actors, que representaran els papers d’un sacerdot, una sacerdotessa, una ballarina i un grup de músics. Els instruments musicals, de percussió i vent, han estat inspirats en els de l’antiga Grècia.

L’Esculapi

L’escultura de l’Esculapi, que pesa uns 900 quilograms i té uns dos metres d’alçària, ha estat sotmesa recentment a un procés de restauració, en el decurs del qual se li han restituït 85 fragments que s’han anat trobant durant les excavacions, entre els quals es trobaven els braços. Abans d’arribar a Empúries, la nova imatge de l’estàtua s’ha pogut veure al Museu d’Arqueologia de Catalunya (MAC), a Barcelona, i als museus de Badalona i Mataró, en una mostra itinerant que ha rebut més de 9.000 visites.

L'Esculapi d’Empúries està considerada la millor escultura clàssica trobada a la Mediterrània occidental. Els últims estudis li atribueixen una antiguitat de més de 2.200 anys. Es va trobar a Empúries l'any 1909 i ara torna al seu emplaçament original després de gairebé 100 anys.

Activitats

A partir del 15 de març i fins a mitjan 2009, la seu del MAC a Empúries i la població de l’Escala acolliran prop d’una trentena d’activitats, de caràcter divulgatiu, lúdic i científic, per commemorar el centenari de les excavacions. Entre les activitats divulgatives destaca la celebració de tres conferències sobre el retorn, la restauració i “l’exili” de l’estàtua de l’Esculapi. També s’obriran al públic tres exposicions: Cent anys d’excavacions arqueològiques a Empúries, L’Escala i l’inici de les excavacions d’Empúries i Puig i Cadafalch, arqueòleg, i les excavacions d’Empúries.

Les activitats lúdiques inclouen la celebració de la VI Marató d’Empúries, així com la representació teatral de l’obra Antígona, de Sòfocles, a càrrec de la companyia La Perla 29 dirigida per Oriol Broggi i l’espectacle de dansa creat per la companyia Mal Pelo per a la celebració del centenari. D’altra banda, el centenari també acollirà el PORTalBLAU, Festival de Músiques de la Mediterrània.

Quant a les activitats de caire científic, destaquen el Congrés Internacional de la Société Française de la Céramique Antique, les IX Jornades d’Arqueologia de les comarques de Girona, el curs Cent anys d’excavacions a Empúries: estat de la qüestió, així com el 62è Curs d’Arqueologia d’Empúries i una taula rodona sobre la colonització grega a la Mediterrània.

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació destinarà prop de 6 milions d’euros a la seu d’Empúries del Museu d’Arqueologia de Catalunya, entre inversions, exposicions i activitats científiques i divulgatives, amb l’objectiu de convertir el jaciment en un centre de referència a escala europea per interpretar el món grec i romà. Entre les millores previstes hi ha els nous magatzems arqueològics, l’edifici del centre de recepció de visitants, la museïtzació i adequació del fòrum romà, o l’ordenació urbanística dels aparcaments i accessos.

Apunt històric

El 23 de març de l’any 1908, la Junta de Museus de Barcelona, sota la direcció de l’arquitecte, historiador i polític Josep Puig i Cadafalch, inicia les excavacions oficials d’Empúries. La recuperació d’Empúries també està molt lligada a la figura d’Enric Prat de la Riba, president de la Diputació de Barcelona des de 1907 i impulsor i primer president de la Mancomunitat de Catalunya des de l’any 1914 fins a la seva mort el 1917. Prat de la Riba va donar suport des del primer moment la iniciativa de Puig i Cadafalch de comprar els terrenys i d’encetar les excavacions sistemàtiques.

Els inicis històrics del poblament d'Empúries es remunten fins a l'època de bronze final (segle IX aC), i se sap que ja mantenia contactes comercials amb etruscos, fenicis i grecs durant el segle VII aC. Durant la primera meitat del segle VI aC, els comerciants grecs procedents de Focea van fundar sobre aquest poblat indígena un primer assentament, i es creà anys després un nou assentament (Neàpolis), les restes del qual formen part de l'actual jaciment arqueològic. La colònia es va anomenar Empòrion, que en grec significa mercat. La ciutat es desenvolupà gràcies a l'activitat comercial que feien els grecs amb els pobles indígenes de la península.

L'any 218 aC, amb motiu de la Segona Guerra Púnica, un exèrcit romà desembarcà al pont d'Empúries amb l'objectiu de tancar el pas per terra a les tropes cartagineses. S'iniciava així el procés que portaria a la romanització de la península Ibèrica. El 195 aC, Marc Porci Cató instal·là un campament militar a Empúries que fou l'embrió d'una nova ciutat, la ciutat romana, creada a principis del segle I aC. En època de l'emperador August, les ciutats grega i romana es van unir físicament i jurídica sota el nom de Municipium Emporiae (darrer quart del segle I aC).

Mentre que Gerunda (Girona), Bàrcino (Barcelona), Tàrraco (Tarragona) i altres ciutats romanes de la península adquirien cada cop més importància, Emporiae la perdia progressivament. A la segona meitat del segle III dC, tota la ciutat romana i el sector de la Neàpolis eren ja abandonats, i la població es va concentrar a Sant Martí d'Empúries. Aquesta ciutat fou seu episcopal durant tota l'antiguitat tardana i els seus habitants utilitzaven com a cementiri l'àrea nord de la Neàpolis, on es troben les restes d'una capella funerària.

Després de la invasió àrab i de la recuperació franca (segle VIII), Empúries fou capital del comtat carolingi d'Empúries i posteriorment capital del comtat medieval d'Empúries fins al segle XI, moment en què el comte trasllada la capital a Castelló. A partir d'aquell moment, Empúries es convertí en un petit nucli de pescadors que al segle XVI fundaren la vila de l'Escala.

Autor: Redacció
Redacció

https://gironanoticies.com/noticia/5900-lesculapi-torna-a-empuries-despres-de-gairebe-100-anys.htm